

Jozef Zámožík

ETICKÉ DILEMY V ADVOKÁCII

PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE PRE ŠTUDENTOV PRÁVA

Trnava, 2025

Etické dilemy v advokácii

Prípadové štúdie pre študentov práva

Vydala Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta v roku 2025

© Jozef Zámožík, 2025

ISBN 978-80-568-0959-4

Obsah

Predhovor	4
1. DILEMA: Pravdivosť vs. povinnosť mlčanlivosti pri podaní na súd	5
2. DILEMA: Konflikt záujmov pri bývalom klientovi.....	6
3. DILEMA: Advokát a „priveľmi aktívny“ klient – hranica medzi legitímnou stratégiou a zneužitím práva.....	7
4. DILEMA: Povinnosť advokáta pri náznaku podvodu (obchodnoprávny rozmer).....	8
5. DILEMA: Advokát ako mediátor medzi dvoma stranami – prekročenie hraníc nestrannosti	9
6. DILEMA: Advokát zistí, že znalecký posudok jeho klienta je nepravdivý	10
7. DILEMA: Mnohomiliónová obchodná kauza, v ktorej advokát zastupuje stovky klientov z jedného sektora	11
8. DILEMA: Klient chce zničiť e-mailové dôkazy – a advokát sa o tom dozvie skôr, ako sa to stane.....	12
9. DILEMA: Advokátska kancelária má interný konflikt – a klient chce zneužiť situáciu	13
10. DILEMA: Prekročenie hraníc procesnej stratégie – keď klient chce klamať na výsluchu .	14
11. DILEMA: Advokát zistí, že protistrana omylom predložila dokument, ktorý je pre jeho klienta extrémne výhodný – ale dokument pochádza z trestného spisu, ktorý nemal byť sprístupnený	15
12. DILEMA: Klient chce advokáta nahradiť pri konzultácii a použiť to ako poistku.....	16
13. DILEMA: Advokát vie, že klient poskytol banke sfaľované účtovné výkazy a banka chce, aby ich advokát vysvetlil.....	17
14. DILEMA: Klient chce advokáta použiť ako garanciu: „Ak prehrám spor, poviem, že si mi to odporučil ty“	18
15. DILEMA: Dvaja klienti sú v rovnakom konaní – jeden chce zatajovať, druhý chce hovoriť všetko	19
16. DILEMA: Advokát dostane anonymný balík s dôkazmi, ktoré usvedčujú protistranu, ale nepozná zdroj.....	20
17. DILEMA: Klient žiada advokáta, aby „zostal v úzadí“, ale chce, aby advokát pripravoval všetky podania bez podpisu	21
18. DILEMA: Klient chce zverejniť komunikáciu s advokátom v médiách	22
19. DILEMA: Rodinná firma: Advokát pozná interné spory, ktoré ohrozujú existenciu spoločnosti.....	23
20. DILEMA: Advokát zistí, že junior v kancelárii urobil procesnú chybu a klient sa o tom zatiaľ nedozvedel.....	24
21. DILEMA: Koncipient zistí, že advokát „upravil“ časové výkazy klientovi.....	25
22. DILEMA: Advokát žiada koncipienta, aby podpísal podanie namiesto neho	26
23. DILEMA: Koncipient je svedkom neetického správania senior advokáta voči protistrane	27
24. DILEMA: Partner žiada koncipienta, aby „upratal“ spis pred kontrolou a vymazal interné poznámky	28
25. DILEMA: Advokát si prisvojuje zásluhy koncipienta a klame klientovi	29
26. DILEMA: Advokát žiada koncipienta o „priateľskú službu“ – o vybavenie vecí na úrade bez spisu	30

27. DILEMA: Koncipient dostane rozdielne pokyny od advokáta a klienta: Partner chce mlčať, klient chce komunikovať	31
28. DILEMA: Koncipient odhalí, že advokát kopíruje cudzie právne podania a vydáva ich za svoje	32
29. DILEMA: Koncipient má podozrenie, že advokát je pod vplyvom alkoholu, ale chce ísť na pojednávanie	33
30. DILEMA: „Advokát ako posledná prekážka pred justičným omylom“	34

Predhovor

Etika v advokácii predstavuje jednu z najnáročnejších, ale zároveň najdôležitejších oblastí právnej praxe. Táto publikácia vznikla ako reakcia na potrebu otvorene analyzovať situácie, v ktorých sa advokáti a koncipienti ocitajú medzi lojalitou voči klientovi, zákonnými povinnosťami a vlastnou morálnou integritou. Prípadové štúdie obsiahnuté v tejto knihe sú koncipované ako zadania slúžiace najmä na rozvoj etickej citlivosti, rozhodovania a diskusie a nie ako podklad na podrobnú právnu analýzu konkrétnych situácií. Jednotlivé dilemy sú zoradené od jednoduchších k zložitejším, aby čitateľ prirodzene napredoval v pochopení etických konfliktov aj v schopnosti identifikovať ich skryté roviny. Záverečných desať prípadov sa osobitne venuje etickým otázkam advokátskeho koncipienta, jeho postaveniu v kancelárii a dilemám vyplývajúcim z nerovnosti skúseností či autority. Publikácia zdôrazňuje, že etické otázky v právnej praxi málokedy ponúkajú jednoduché alebo jednoznačné riešenia — často ide o voľbu medzi dvoma nedokonalými alternatívami. Preto text nevystupuje ako dogmatický návod, ale ako pomôcka na kritické myslenie a profesionálne sebahodnotenie. Verím, že táto publikácia podporí rozvoj etických štandardov, prispeje k zodpovednej profesijnej kultúre a pomôže formovať právnikov, pre ktorých bude etika prirodzenou súčasťou výkonu povolania.

1. DILEMA: Pravdivosť vs. povinnosť mlčanlivosti pri podaní na súd

Situácia

Advokát zastupuje vlastníčku bytu, ktorá sa domáha náhrady škody voči susedovi za vytopenie bytu. Klientka mu v dôvernej komunikácii prizná, že ku škode došlo aj v dôsledku jej konania – zabudla uzavrieť ventil na práčke, čo spôsobilo sekundárne zhoršenie škody. V návrhu na náhradu škody však chce, aby advokát tvrdenie o svojej chybe zamlčal, pretože „to súd aj tak nezistí“.

Otázky a úlohy

- Smie advokát opomenúť relevantnú skutočnosť?
- Ako sa vysporiadať s konfliktom medzi povinnosťou pravdivosti voči súdu a povinnosťou mlčanlivosti?
- Má advokát povinnosť klientku presviedčať o doplnení tvrdení?
- Môže advokát zastupovanie ukončiť, resp. odmietnuť?

2. DILEMA: Konflikt záujmov pri bývalom klientovi

Situácia

Advokát zváži prijatie zastupovania veľkej developerskej spoločnosti v spore o kvalitu dodaného stavebného diela. Zistí však, že pred tromi rokmi krátko konzultoval drobnú právnu otázku pre subdodávateľskú firmu, ktorá je teraz odporcom v konaní. Konzultácia sa týkala „všeobecných obchodných podmienok,“ no neobsahovala žiadne konkrétne dáta o tomto developerskom projekte.

Otázky a úlohy

- Posúď, či vznikol konflikt záujmov pri bývalom klientovi.
- Sú informácie z minulosti „relevantné“ a „potenciálne škodlivé“?
- Je potrebný súhlas bývalého klienta?
- Ako postupovať, ak bývalý klient súhlas odmietne?
- Možno ešte vytvoriť účinné interné tzv. etické Chinese Wall¹ (a či to slovenské a európske právo vôbec pripúšťa)?

¹ Zisti, čo sa pod týmto pojmom rozumie.

3. DILEMA: Advokát a „priveľmi aktívny“ klient – hranica medzi legitímnou stratégiou a zneužitím práva

Situácia

Advokát zastupuje podnikateľa vo veci ochrany osobnosti. Klient trvá na tom, aby advokát inicioval sériu žalôb proti konkurentovi za každé drobné tvrdenie, ktoré môže – podľa klienta – pôsobiť dehonestujúco. Klient chce žalovať osem žalôb v priebehu mesiaca, aby „mu zničil meno aj čas“.

Otázky a úlohy

- Zváž, či taký postup môže predstavovať zneužitie práva alebo vexačné² konanie.
- Čo má advokát urobiť, ak klient trvá na podaní žalôb?
- Môže advokát odmietnuť jednotlivé úkony?
- Má advokát etickú povinnosť upozorniť súd na zjavné zneužitie práva?
- Kde je hranica lojality voči klientovi vs. jeho povinnosti konať čestne.

² Čo znamená slovo „vexačný“?

4. DILEMA: Povinnosť advokáta pri náznaku podvodu (obchodnoprávny rozmer)

Situácia

Spoločnosť A žiada advokáta o okamžité podanie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia proti obchodnému partnerovi. Počas rozhovoru však finančný riaditeľ spoločnosti A medzi rečou prezradí, že spoločnosť plánuje previesť svoj majetok do inej entity, aby sa „vyhla následným povinnostiam voči partnerovi, ak súd opatrenie nepovolí“.

Otázky a úlohy

- Analyzuj, či advokát musí odmietnuť podanie návrhu.
- Ako sa má zachovať vzhľadom na informáciu o plánovanom účelovom prevode majetku (možné poškodzovanie, resp. zvýhodňovanie veriteľov)?
- Vzniká mu povinnosť mlčanlivosti aj k tejto informácii?
- Môže advokát ukončiť zastupovanie, a ak áno, tak za akých podmienok?
- Môže (a či nesmie) konať smerom k tretím osobám?

5. DILEMA: Advokát ako mediátor medzi dvoma stranami – prekročenie hraníc nestrannosti

Situácia

Advokát dlhodobo zastupuje rodinnú firmu. V spore o vyporiadanie obchodných podielov medzi dvoma bratmi (spoločníkmi) ho obe strany žiadajú, aby „skúsil sprostredkovať“ ich dohodu, pretože mu obaja dôverujú. Každý brat však chce, aby advokát preveril interné účtovné doklady toho druhého a povedal mu „či tam nie sú nejaké nezrovnalosti“.

Otázky a úlohy

- Posúď, či advokát smie vystupovať ako kvázi-mediátor pri zachovaní zastupovania jednej strany.
- Predstavuje konflikt záujmov už samotné prijatie tejto úlohy?
- Ako má postupovať advokát pri prístupe k informáciám, ktoré by jednej strane poskytli výhodu?
- Môže odmietnuť mediáciu a naďalej zastupovať firmu?
- Mal by strane odporučiť nezávislého mediátora?

6. DILEMA: Advokát zistí, že znalecký posudok jeho klienta je nepravdivý

Situácia

Advokát zastupuje spoločnosť v spore o náhradu škody. Klient predloží znalecký posudok, ktorý výrazne nadhodnocuje škodu. Advokát neformálne zistí od iného znalca (ktorý je kamarát znalca autora posudku), že „ten posudok je robený na objednávku“ a čísla nezodpovedajú realite.

Keď to advokát konfrontuje s klientom, klient všetko kategoricky popiera a žiada advokáta, aby predložil posudok súdu čo najskôr, „lebo to môže rozhodnúť celý spor“.

Otázky a úlohy

- Môže advokát použiť ako dôkaz posudok, ktorý je podľa jeho neformálnej informácie „zjavne nepravdivý“?
- Má povinnosť preveriť nezákonnú prax znalca?
- Môže advokát ukončiť zastupovanie, ak klient popiera akúkoľvek chybu?
- Ako sa má zachovať, ak posudok ešte nebol súdu predložený, oproti situácii, keď už bol predložený?

7. DILEMA: Mnohomiliónová obchodná kauza, v ktorej advokát zastupuje stovky klientov z jedného sektora

Situácia

Advokát dlhodobo zastupuje združenie 500 drobných dodávateľov služieb pre jednu energetickú spoločnosť. Tí tvrdia, že energetická spoločnosť porušila rámcové dohody. V tom istom čase advokát dostane ponuku zastupovať významnú banku, ktorá financuje tú istú energetickú spoločnosť a chce proti nej podať žalobu o viac ako 60 miliónov eur.

Banka tvrdí: „Ale my nesúťažíme s vašimi malými klientmi – našim cieľom je len vymôcť úver.“

Otázky a úlohy

- Je to konflikt záujmov, ak sú všetci klienti „proti tej istej spoločnosti“, hoci s rôznymi nárokmi?
- Môže advokát zároveň pomáhať banke aj drobným dodávateľom, keď ich záujmy sú paralelné, ale nie identické?
- Čo ak drobní dodávatelia majú záujem na prežití energetickej spoločnosti, ale banka chce jej likvidáciu?
- Môže advokát použiť informácie získané od jedného klienta (energetická spoločnosť ich nevidí ako škodlivé) na výhody pre iného?

8. DILEMA: Klient chce zničiť e-mailové dôkazy – a advokát sa o tom dozvie skôr, ako sa to stane

Situácia

Advokát zastupuje obchodníka obvineného z porušenia zmluvných povinností. Klient mu počas telefonátu povie:

„Našiel som pár veľmi starých e-mailov, čo by mi mohli škodiť. Neexistujú v centrálnom systéme, len v mojom osobnom archíve. Premýšľam, že ich vymažem, aby sa predišlo nedorozumeniam.“

A dodá: „Ale ty mi to nepovedz, nechceš to vedieť.“

Otázky a úlohy

- Musí advokát aktívne zabrániť klientovi v ničení dôkazov?
- Ak advokát vie, že k zničeniu dôjde, ale zatiaľ sa tak nestalo, je už povinný konať?
- Môže advokát ukončiť zastupovanie bez vysvetlenia, alebo by tým ohrozil právo klienta na právnu pomoc?
- Existuje hranica medzi mlčanlivosťou a zakázaným napomáhaním?
- Je advokát povinný upozorniť protistranu alebo súd?³

³ V civilnom procese takmer nikdy, ale kedy áno?

9. DILEMA: Advokátska kancelária má interný konflikt – a klient chce zneužiť situáciu

Situácia

Vo veľkej advokátskej kancelárii došlo k odchodu významného partnera. Tento partner mal na starosti veľkú skupinu klientov z automobilového priemyslu. Títo klienti sú teraz rozdelení medzi zostávajúcu kanceláriu a odchádzajúceho partnera.

Jeden z klientov, ktorý zostal v kancelárii, povie advokátovi:

„Viem, že váš bývalý partner má stále prístup k starým e-mailom, interným analýzam a dokumentom. Ak by sa to dostalo von, poškodilo by ho to. Viem, že máte konflikty medzi sebou. Mohli by sme tie staré podklady využiť v našom spore pretože naša protistrana spolupracuje s jeho novou kanceláriou.“

Otázky a úlohy

- Má advokát povinnosť chrániť aj dôvernosť dokumentov odchádzajúceho partnera?
- Musí advokát odmietnuť využitie dokumentov, ak nie je isté, či sú „zákonne“ získané?
- Ako riešiť situáciu, keď klient chce zjavne zneužiť interné spory?
- Ako sa má advokát zachovať, ak je klient „najväčší platca“ a jeho odchod by kanceláriu finančne zničil?

10. DILEMA: Prekročenie hraníc procesnej stratégie – keď klient chce klamať na výsluchu

Situácia

V civilnom spore klient advokátovi povie: „Na výsluchu poviem, že som o probléme nevedel. Viem, že som to riešil tri roky dozadu, ale ak to poviem, prehráme. Nechcem sa o tom ďalej baviť. Toto je moja verzia.“

Advokát má k dispozícii e-mail, ktorý jasne preukazuje, že klient vedel o probléme už dávno, ale e-mail nebol predložený v konaní a protistrana o ňom nevie.

Otázky a úlohy

- Musí advokát klientovi zabrániť svedčiť nepravdivo?
- Môže advokát na výsluchu mlčať, keď vie, že klient klame?
- Môže advokát ukončiť zastupovanie, keď je výsluch o 2 dni?
- Môže advokát takticky položiť klientovi otázky, ktoré ho „nenápadne“ privedú k pravde?
- Je advokát povinný predložiť e-mail, ktorý protistrana nepozná?

11. DILEMA: Advokát zistí, že protistrana omylom predložila dokument, ktorý je pre jeho klienta extrémne výhodný – ale dokument pochádza z trestného spisu, ktorý nemal byť sprístupnený

Situácia

Protistrana predloží listinu, ktorá dokazuje jednoznačné porušenie povinností ich klienta. Advokát okamžite zistí, že ide o dôverný dokument z trestného konania, ku ktorému nemali mať prístup ani oni, ani on.

Otázky a úlohy

- Môže advokát tento dôkaz použiť?
- Má advokát povinnosť upozorniť protistranu?
- Musí advokát dokument vrátiť?
- Môže o tom informovať súd?
- Čo ak klient trvá na použití dokumentu?

12. DILEMA: Klient chce advokáta nahráť pri konzultácii a použiť to ako poistku

Situácia

Klient oznámi advokátovi, že si nahráva všetky konzultácie, aby „mal istotu, že advokát nepochybil“. Odvoláva sa na to, že chce chrániť svoje práva voči advokátovi.

Otázky a úlohy

- Môže advokát pokračovať v zastupovaní, keď je každé jeho slovo nahrávané?
- Porušuje tak klient advokátovu mlčanlivosť?
- Môže advokát zakázať nahrávanie?
- Musí advokát ukončiť zastupovanie?

13. DILEMA: Advokát vie, že klient poskytol banke sfalšované účtovné výkazy a banka chce, aby ich advokát vysvetlil

Situácia

Klient získal úver od banky na základe sfalšovaných účtovných výkazov. Banka teraz žiada advokáta (pri rokovaní o predĺžení úveru), aby jej ako „právny poradca“ vysvetlil nezrovnalosti. Klient chce, aby to advokát „odkomunikoval diplomaticky“.

Otázky a úlohy

- Môže advokát mlčať?
- Musí odmietnuť rokovať?
- Porušil by mlčanlivosť, ak by odstúpil?
- Môže advokát odmietnuť vysvetlenia bez uvedenia pravdy?

14. DILEMA: Klient chce advokáta použiť ako garanciu: „Ak prehrám spor, poviem, že si mi to odporučil ty“

Situácia

Klient žiada advokáta: „Chcem riskovať. Ak to nevyjde, poviem, že ma k tomu viedol právny zástupca.“ Klient dokonca navrhuje, aby advokát podpísal internú e-mailovú komunikáciu, ktorá by ho chránila.

Otázky a úlohy

- Môže advokát odmietnuť takú komunikáciu?
- Musí ukončiť zastupovanie?
- Ako sa zachovať pri takejto manipulácii zo strany klienta?
- Ako sa má advokát chrániť pred budúcimi falošnými obvineniami?

15. DILEMA: Dvaja klienti sú v rovnakom konaní – jeden chce zatajovať, druhý chce hovoriť všetko

Situácia

Dvaja žalovaní sú klientmi toho istého advokáta. Jeden chce „agresívnu taktickú mlčanlivosť“, druhý chce „úplnú transparentnosť“. Ich stratégie sú nezlučiteľné.

Otázky a úlohy

- Môže advokát zastupovať oboch naďalej?
- Môže uprednostniť jedného alebo musí ukončiť zastupovanie všetkých?
- Ako chrániť mlčanlivosť medzi klientmi, ktorí sú spolu na jednej strane?

16. DILEMA: Advokát dostane anonymný balík s dôkazmi, ktoré usvedčujú protistranu, ale nepozná zdroj

Situácia

Advokát dostane anonymný balíček s USB, v ktorom sú zjavne vnútorné dokumenty protistrany. Dokumenty dokazujú zásadné porušenia povinností protistranou.

Otázky a úlohy

- Môže advokát dôkazy použiť?
- Musí ich vrátiť?
- Musí o tom informovať súd alebo protistranu?
- Môže byť advokát vystavený sankciám, ak ich použije a neskôr sa zistí nelegálne získanie?

17. DILEMA: Klient žiada advokáta, aby „zostal v úzadí“, ale chce, aby advokát pripravoval všetky podania bez podpisu

Situácia

Klient v obchodnom spore nechce, aby bolo zrejmé, že ho zastupuje advokát (z taktických dôvodov). Chce, aby advokát písal podania, ale nechcel, aby ich podpisoval alebo uvádzal, že sú vypracované advokátom.

Otázky a úlohy

- Je tzv. ghostwriting prípustný?
- Je to zavádzanie súdu?
- Porušuje to etiku a rovnosť strán?
- Môže advokát niesť zodpovednosť za obsah nepodpísaného podania?

18. DILEMA: Klient chce zverejniť komunikáciu s advokátom v médiách

Situácia

Klient sa rozhodne verejne obhájiť a chce novinárom poskytnúť e-maily a právne stanoviská, ktoré mu poskytol advokát. Tvrdí, že je to „jeho vlastníctvo“.

Otázky a úlohy

- Môže klient zverejniť dôverné stanovisko advokáta?
- Musí na to dostať súhlas advokáta?
- Môže advokát ukončiť zastupovanie?
- Aké sú hranice poškodenia reputácie advokáta?

19. DILEMA: Rodinná firma: Advokát pozná interné spory, ktoré ohrozujú existenciu spoločnosti

Situácia

Advokát zastupuje rodinnú spoločnosť, v ktorej dvaja bratia vedú spor o kontrolu. Jeden brat chce, aby advokát pomohol zablockovať prevod akcií druhého brata, hoci advokát vie, že to poškodí spoločnosť.

Otázky a úlohy

- Je advokát advokátom firmy, alebo jednotlivca?
- Môže konať proti záujmu spoločnosti na želanie jedného spoločníka?
- Musí advokát informovať predstavenstvo, ak vie o riziku?
- Môže ukončiť zastupovanie a zachovať mlčanlivosť?

20. DILEMA: Advokát zistí, že junior v kancelárii urobil procesnú chybu a klient sa o tom zatiaľ nedozvedel

Situácia

Junior advokát prehliadol podstatnú procesnú lehotu a podanie, ktoré malo byť doručené, už nemožno napraviť. Škoda bude veľká. Advokát - partner chce „nechať vec tak“, lebo klient sa o tom možno ani nedozvie.

Otázky a úlohy

- Je advokátska kancelária povinná klienta informovať?
- Môže byť neinformovanie klienta disciplinárnym previnením advokáta?
- Musí kancelária oznámiť chybu poisťovni?
- Môže advokát konať proti vôli svojho partnera?

21. DILEMA: Koncipient zistí, že advokát „upravil“ časové výkazy klientovi

Situácia

Koncipient pripravuje fakturáciu pre veľkého firemného klienta. Zistí, že jeho školiť-advokát navýšil počet účtovaných hodín, pričom vie, že reálne odpracovaný čas bol výrazne nižší. Koncipient dostane pokyn: „Zapíš to tam tak, aby to dobre vyzeralo. Takto to robia všetci.“

Otázky a úlohy

- Má koncipient právnu povinnosť ozvať sa?
- Má poukázať na problém partnerovi?
- Môže odmietnuť zúčastniť sa na fakturácii?
- Môže byť sankcionovaný, ak sa podieľa na neférovom účtovaní?
- Ide o porušenie etiky advokáta alebo dokonca o podvod?
- Má koncipient povinnosť oznámiť konanie Slovenskej advokátskej komore?

22. DILEMA: Advokát žiada koncipienta, aby podpísal podanie namiesto neho

Situácia

Advokát odíde na dovolenku a nechá na stole pripravované podanie. Napíše koncipientovi: „Uprav ho, dopíš dátum a podpíš za mňa. Potrebujeme to poslať dnes.“

Koncipient vie, že podpisovanie za advokáta je neprípustné. Zároveň vie, že ak to nepodá, klient zmešká lehotu a kancelária príde o veľkého klienta.

Otázky a úlohy

- Má koncipient právo odmietnuť?
- Musí o tom informovať partnera kancelárie?
- Ako má riešiť kolíziu medzi lojalitou ku kancelárii a etickým zákazom?
- Nesmie ohroziť klienta – ale nesmie ani konať nezákonne. Ako vyriešiť túto dilemu?
- Je etické „technicky“ pridať elektronický podpis advokáta?

23. DILEMA: Koncipient je svedkom neetického správania senior advokáta voči protistrane

Situácia

Senior advokát pri rokovaní zastrašuje protistranu, vyhráža sa jej „kriminalizáciou“, používa manipulatívne vyjadrenia, zamlčuje podstatné skutočnosti. Po rokovaní povie koncipientovi: „Takto sa vyhrávajú kauzy. Buď sa prispôbíš, alebo nebudeš dobrý advokát.“

Otázky a úlohy

- Má koncipient povinnosť konanie nahlásiť partnerovi?
- Môže odmietnuť zúčastniť sa na podobných rokovaniach?
- Ako má reagovať, ak senior advokát žiada, aby koncipient tieto postupy používal tiež?
- Môže koncipient preukázať mlčanlivosť voči „vnútornej“ reportovacej línii?
- Je to etické len po profesionálnej stránke, alebo aj po morálnej?

24. DILEMA: Partner žiada koncipienta, aby „upratal“ spis pred kontrolou a vymazal interné poznámky

Situácia

Kancelária očakáva kontrolu zo strany komory. Partner povie koncipientovi: „Toto všetko vymaž – sú tam veci, ktoré by sa nemali dostať do rúk nikoho. Nič zásadné, len naše interné stratégie. Komora nemá čo vidieť tajomstvá kancelárie.“

Koncipient vie, že ide o zásah do autenticity spisu aj o možné marenie kontroly.

Otázky a úlohy

- Je vymazanie interných poznámok porušením povinnosti uchovávanía dokumentácie?
- Môže koncipient odmietnuť príkaz partnera?
- Neohrozí tým svoje miesto?
- Musí koncipient kontaktovať vedenie kancelárie alebo komoru?
- Ide o zasahovanie do výkonu kontroly advokácie?

25. DILEMA: Advokát si prisvojuje zásluhy koncipienta a klame klientovi

Situácia

Koncipient pripraví zásadnú argumentáciu, ktorá otočí celý spor v prospech klienta. Na stretnutí s klientom advokát povie: „Áno, všetko som to ja vypracoval,“ a koncipienta ani nespomenie.

Neskôr koncipient zistí, že advokát fakturoval klientovi za „vlastnú expertízu“.

Otázky a úlohy

- Má koncipient právo upozorniť klienta, že prácu vypracoval on?
- Je konanie advokáta neetické alebo len „neférové“?
- Má koncipient povinnosť brániť sa, ak to advokát robí systematicky?
- Ako do toho vstupuje povinnosť mlčanlivosti?
- Je koncipient oprávnený z kancelárie odísť s tým, že uviedol porušenie etiky v referencii o dôvode odchodu?

26. DILEMA: Advokát žiada koncipienta o „priateľskú službu“ – o vybavenie vecí na úrade bez spisu

Situácia

Advokát povie koncipientovi:

„Poznám človeka na úrade, daj mu tieto poznámky. Nedávaj spis do evidencie, toto musí ísť neoficiálne. Je to normálne, všetci to robia.“

Koncipient tuší, že ide o:

- obchádzanie zákonných postupov,
- riziko korupčného správania,
- možné inštrukcie na neetické získanie informácií.

Otázky a úlohy

- Musí koncipient odmietnuť vykonať pokyn advokáta?
- Je účasť na neformálnom konaní prekročením hraníc povolania?
- Môže koncipient žiadať písomný pokyn?
- Je povinný kontaktovať compliance⁴ v kancelárii (ak existuje)?
- Je toto dôvod na okamžité skončenie pracovného pomeru resp. výpoveď?

⁴ Čo sa rozumie pod pojmom „compliance“ v advokátskej kancelárii?

27. DILEMA: Koncipient dostane rozdielne pokyny od advokáta a klienta: Partner chce mlčať, klient chce komunikovať

Situácia

Partner povie koncipientovi: „Nepíš klientovi nič o tom znaleckom posudku, zatiaľ si to necháme pre seba.“

O hodinu na to klient píše koncipientovi mail: „Prosím vás, dajte mi všetky informácie o tom posudku. Hovorili ste, že to bude hotové dnes.“

Koncipient musí riešiť dilemu medzi dvoma lojalitami: Lojalitou k partnerovi a lojalitou ku klientovi.

Otázky a úlohy

- Komu je koncipient povinný dávať informácie?
- Môže partner zakázať koncipientovi komunikovať s klientom?
- Je „zatajovanie“ informácie o posudku porušením povinnosti advokácie?
- Môže koncipient odpovedať klientovi bez pokynu?
- Čo ak klient priamo zavolá?

28. DILEMA: Koncipient odhalí, že advokát kopíruje cudzie právne podania a vydáva ich za svoje

Situácia

Koncipient náhodou zisťuje, že jeho mentor kopíruje hotové právne podania z iných konaní (aj od iných kancelárií) a mení len mená a dátumy. Fakturuje pritom komplexnú právnu analýzu a kompletnú prípravu podaní.

Koncipient vie, že ide o

- porušenie autorských práv,
- zavádzanie klienta,
- nepoctivé a neprofesionálne konanie.

Otázky a úlohy

- Je kopírovanie podania trestné, disciplinárne alebo „iba“ neetické?
- Musí koncipient oznámiť konanie partnerovi?
- Je koncipient povinný uviesť zdroje?
- Môže byť klient poškodený, ak zistí duplicitu?
- Je toto dôvod na odmietnutie ďalšej spolupráce?

29. DILEMA: Koncipient má podozrenie, že advokát je pod vplyvom alkoholu, ale chce ísť na pojednávanie

Situácia

Ráno pred pojednávaním koncipient spozoruje, že advokát zapácha alkoholom, správa sa nekoncentrovane a reaguje podráždene.

Advokát povie: „Som v poriadku. Ty sa do toho nestaraj. Ideš so mnou, prípadne to tam zoberieš ty.“

Otázky a úlohy

- Je koncipient povinný zastaviť advokáta?
- Môže odmietnuť ísť na pojednávanie?
- Musí koncipient kontaktovať vedenie kancelárie?
- Je toto porušením mlčanlivosti?
- Má koncipient v tomto smere zodpovednosť voči klientovi a súdu?

30. DILEMA: „Advokát ako posledná prekážka pred justičným omylom“

Situácia

Koncipient pracuje v malej, ale prestížnej advokátskej kancelárii. Zastupujú klienta v civilnom spore o vysoké odškodné (3 milióny €). Ide o zodpovednosť za vady stavby.

V predvečer rozhodnutia súdu koncipient náhodou narazí na internú korešpondenciu svojho mentora (advokáta), ktorá nebola určená nikomu inému.

Z e-mailu vyplýva, že advokát už 6 mesiacov vie, že existuje dokument (výpočty experta klienta), ktorý potvrdzuje zodpovednosť klienta a de facto likviduje celý spor. Advokát vedome zatajil tento dokument pred klientom aj pred súdom. Zatajil ho, aby „udržal spor pri živote“ a zabezpečil kancelárii dlhodobé príjmy z honoráru.

Dokument nebol zatiaľ protistrane ani súdu známy.

Advokát napísal partnerovi kancelárie, že: „Toto nesmie nikto vidieť. Náš klient by nás okamžite vyhodil, keby vedel pravdu.“

Koncipient je jediný človek, ktorý sa o tom dozvedel nechtiac.

Na druhý deň je pojednávanie, na ktorom súd najskôr oznámi vykonané dokazovanie a potom rozhodne.

Ak dokument nebude predložený, je veľmi pravdepodobné, že súd rozhodne v prospech klienta, na základe neúplných informácií.

Koncipient má pred sebou niekoľko možností, ale každá z nich porušuje jednu zo základných povinností:

- mlčať = dopustiť sa účasti na justičnom omyle,
- informovať klienta = riskovať porušenie mlčanlivosti voči kancelárii,
- informovať súd = porušiť mlčanlivosť klienta,
- informovať partnera = riskovať ututlanie dôkazu,
- odstúpiť bez odôvodnenia = umožniť pokračovanie neetického konania,
- oznámiť komore = prelomiť mlčanlivosť mimo klienta.

Je to dilemma, pri ktorej ak sa rozhodne „dobre“, niečo poruší.

Ak sa rozhodne „zle“, niečo poruší ešte horšie.

Otázky a úlohy

- Má koncipient povinnosť informovať klienta o existencii kompromitujúceho dôkazu?
- Môže informovať klienta proti vôli advokáta?
- Smie upozorniť súd?
- Je povinný informovať advokátsku komoru?
- Porušuje mlčanlivosť, ak informuje partnera o správaní advokáta?
- Musí koncipient chrániť klienta pred advokátom?
- Čo ak advokát prikáže koncipientovi mlčať alebo zničiť dokument?
- Existuje „najmenej škodlivá“ voľba?
- Je správne porušiť mlčanlivosť, ak ide o odhalenie podvodu?